

Phát huy vai trò của già làng, trưởng bản, người có uy tín ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch hiện nay

TS. PHẠM THỊ HOA

Học viện Báo chí và Tuyên truyền;

Email: hoaphamhd@gmail.com

ThS. LƯU VĂN THẮNG

Học viện Báo chí và Tuyên truyền;

Email: Luuvanhangbn2012@gmail.com

Nhận ngày 7 tháng 10 năm 2024; chấp nhận đăng tháng 02 năm 2025.

Tóm tắt: Già làng, trưởng bản, người có uy tín là những người được người dân tôn trọng, tin tưởng nên vị thế, vai trò và ảnh hưởng của họ trong cộng đồng người dân tộc thiểu số hiện nay là rất lớn. Đóng góp của họ vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ tổ quốc, phát triển đời sống đồng bào vùng dân tộc thiểu số những năm qua là rất đáng ghi nhận. Thời gian gần đây, các thế lực thù địch hướng mũi tấn công vào vùng đồng bào dân tộc thiểu số hòng lôi kéo, kích động, xúi giục đồng bào, nói xấu chế độ, chống phá cách mạng nước ta. Trong bối cảnh đó, phát huy vai trò của đội ngũ già làng, trưởng bản, người có uy tín trong cộng đồng người dân tộc thiểu số, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch hiện nay là rất cần thiết. Đây cần được xác định là lực lượng nòng cốt trong công tác đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đặc biệt là ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số nước ta.

Từ khóa: già làng; trưởng bản; người có uy tín; bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

Abstract: Village elders, community leaders, and influential figures are highly respected and trusted by the people, giving them significant status, roles, and influence within ethnic minority communities today. Their contributions to national development, national defense, and improving the livelihoods of ethnic minority groups in recent years have been widely recognized. Recently, hostile forces have intensified their efforts to infiltrate ethnic minority areas, attempting to manipulate, incite, and provoke local people into spreading negative narratives about the regime and undermining our revolution. In this context, it is of utmost importance to strengthen the role of village elders, community leaders, and respected individuals in defending the Party's ideological foundation and countering hostile, misleading viewpoints. This group should be regarded as a key force in the struggle to defend the Party's ideological foundation, particularly in ethnic minority areas of our country.

Keywords: village elders; community leaders; influential figures; defending the Party's ideological foundation.

1. Khái quát về đội ngũ già làng, trưởng bản, người có uy tín ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số hiện nay

Già làng được hiểu là một chức sắc trong buôn, làng, thôn, bản của người dân tộc thiểu số ở vùng dân tộc, miền núi, vùng cao ở Việt Nam - một chức vụ tồn tại song song với trưởng thôn, trưởng bản. Họ là những

người có nhiều kinh nghiệm, có uy tín với cộng đồng, chịu trách nhiệm đứng ra giải quyết các vấn đề, các tranh chấp phát sinh trong cuộc sống theo luật tục. Già làng thường là người có tuổi đời từ 60 trở lên, có sức khỏe, có uy tín trong làng bản, am hiểu về phong tục tập quán các dân tộc thiểu số, tích cực vận động người thân và nhân dân thôn bản gương mẫu thực hiện mọi

chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, được nhân dân tín nhiệm, bầu chọn và được cấp có thẩm quyền quyết định công nhận là già làng. Họ là những người cao tuổi sinh ra và lớn lên gần bó lâu năm với bà con dân bản, là người có uy tín lớn trong từng cộng đồng các dân tộc thiểu số (DTTS), họ được bà con dòng họ, dân làng suy tôn và trở thành □*luật tục*□, dân trong bản phải nghe theo già làng.

Trưởng bản được nhân dân trong thôn, bản trực tiếp bầu ra, có nhiệm vụ quản lý về mặt chính quyền trong thôn (bản), tổ chức, vận động nhân dân chấp hành đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Trưởng bản chịu sự lãnh đạo của chi bộ thôn, đồng thời phải chấp hành mọi sự chỉ đạo của ủy ban nhân dân cấp xã.

Người có uy tín trong đồng bào dân tộc thiểu số: Theo Chỉ thị số 06/2008/CT-TTg ngày 01/02/2008 của Thủ tướng Chính Phủ *về việc phát huy vai trò của người có uy tín trong đồng bào dân tộc thiểu số trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc* thì Người có uy tín là những người được đồng bào trong buôn (làng, bản...) tin tưởng, tín nhiệm một cách tự nguyện hoặc bằng sự ràng buộc của phong tục tập quán, do có địa vị hoặc có trình độ nhận thức, có điều kiện kinh tế, có cách giải quyết hài hòa các mối quan hệ trong gia đình, cộng đồng và xã hội; Người có uy tín trong đồng bào dân tộc thiểu số, có mối quan hệ, có ảnh hưởng lớn tới cộng đồng của mình, được đồng bào đến bày tỏ tâm tư, nguyện vọng, tranh thủ ý kiến để giải quyết các vấn đề liên quan. Có khả năng tác động chi phối, tập hợp được đồng bào dân tộc thiểu số ở những phạm vi nhất định bằng lời nói, qua hành động hoặc bằng những quy ước của phong tục tập quán.

Theo Quyết định số 18/2011/QĐ-TTg ngày 18/3/2011 của Thủ tướng Chính phủ, Người có uy tín là những người hội đủ những điều kiện sau: Là công dân Việt Nam có hộ khẩu thường trú ở vùng dân tộc thiểu số. Được nhân dân nơi cư trú bầu chọn là người gương mẫu chấp hành chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước và các quy định của địa phương nơi cư trú. Được chính quyền xã xác nhận là người có nhiều công lao, đóng góp xây dựng và bảo vệ thôn, xã, địa phương nơi cư trú. Được Hội nghị dân cư và liên ngành thôn (Chi ủy, Trưởng thôn, Trưởng Ban công tác Mặt trận và các đoàn thể thôn) bầu chọn, Ủy ban nhân dân xã duyệt công nhận.

2. Hoạt động truyền thông của các thế lực thù địch hướng vào vùng đồng bào dân tộc thiểu số và sự cần thiết phải phát huy vai trò của các già làng, trưởng bản, người có uy tín trong cộng đồng

2.1. Hoạt động truyền thông của các thế lực thù địch hướng vào vùng đồng bào dân tộc thiểu số thời gian qua

Gần đây, các thế lực thù địch ráo riết tuyên truyền kích động đồng bào DTTS trong nước đứng lên đòi quyền dân tộc tự quyết, đòi thành lập □Nhà nước Khmer Krôm□ □Nhà nước Tin lành Đê-ga□ □Vương quốc Chăm-pa□ □Vương quốc H□Mông□ hướng tới ly khai, tự trị, độc lập. Chúng tìm mọi cách để xây dựng, nuôi dưỡng các tổ chức phản động người Việt Nam ở nước ngoài; tập hợp, tài trợ, chỉ đạo lực lượng phản động trong các dân tộc, các tôn giáo ở trong nước hoạt động chống phá cách mạng Việt Nam, như: truyền đạo trái phép để □tôn giáo hóa□ các vùng dân tộc, lôi kéo, tranh giành đồng bào dân tộc, gây đối trọng với cấp ủy, chính quyền địa phương.

Các tổ chức phản động lưu vong tiếp tục sử dụng các đài phát thanh tiếng DTTS, sử dụng mạng Internet để tuyên truyền, kích động tư tưởng ly khai, tự trị và liên kết với các thế lực chống Việt Nam. Thông qua hoạt động ngoại giao, các NGO, Mỹ và EU tăng cường xâm nhập, gia tăng ảnh hưởng, can thiệp, thúc đẩy □tự do tôn giáo□ tại Tây Bắc và vùng phụ cận. Các tổ chức phản động ở Thái Lan, Lào, Mianma, □gia tăng hoạt động tác động vào nội địa ta, móc nối, xây dựng cơ sở, hình thành tổ chức ở bên trong và chỉ đạo số này tiếp tục tuyên truyền, phát triển lực lượng, tìm mua vũ khí, đưa người từ Việt Nam sang Lào tham gia hoạt động chống phá, □

Chúng đã và đang triệt để lợi dụng các vấn đề về DTTS, □chủng tộc□, □sắc tộc□, □dân tộc bản địa□ để tuyên truyền chống phá Việt Nam, tập trung tại các địa bàn chiến lược Tây Bắc, Tây Nguyên, Tây Nam bộ và tại địa bàn ngoại biên. Chúng tuyên truyền lợi dụng □quyền dân tộc tự quyết□ của người bản địa để hình thành các vùng đất tự trị trong lòng đất nước Việt Nam. Đây là ý đồ thâm độc, nguy hiểm mà chúng đã, đang rất quyết tâm thực hiện từ nhiều năm nay, nhất là với sự ra đời Tuyên ngôn về quyền của người bản địa của Liên Hợp Quốc 2007, đã tạo cơ để xuyên tạc, lợi dụng. Biểu hiện cụ thể qua các chiến dịch tấn công của chúng là Tây Nguyên năm 2001 và năm 2004, Mường Nhé,

BẢO VỆ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG CỦA ĐẢNG

Điện Biên năm 2011. Trên thực tế, thời gian qua, cùng với sự phát triển của các phương tiện truyền thông đại chúng và mạng Internet, số lượng thông tin xuyên tạc nhắm đến các đối tượng là đồng bào DTTS ở Việt Nam đã gia tăng đáng kể. Các đài phát thanh như VOKK (Khmer Campuchia Crôm), RFA (Châu Á tự do), đài Đề ga được tài trợ bởi các thế lực thù địch thường xuyên phát các chương trình hướng tới đồng bào DTTS, xuyên tạc lịch sử, công kích chính quyền cách mạng. Chúng chuyển báo, tạp chí, phát tán các tài liệu phản động bằng tiếng dân tộc, băng đĩa có nội dung xấu, độc, "vi phạm nghiêm trọng luật pháp quốc tế" tuyên truyền về một cuộc sống giàu sang... xây dựng ảo tưởng, khoét sâu tâm lý ly khai, kích động tư tưởng đòi "tự trị", "ly khai", "chia nhỏ", "xé lẻ" dân tộc Việt Nam⁽¹⁾.

Ngoài ra, hiện nay có 4 kênh quốc tế phát bằng tiếng Việt với những nội dung nhạy cảm, trong nhiều trường hợp cố tình xuyên tạc tình hình Việt Nam: BBC (Vietnamese and English); Chinese Central Radio (Vietnamese and Chinese), RFI (Vietnamese and French); VOA (Vietnamese and English).

Các thế lực thù địch sử dụng rất nhiều chiến thuật về thông tin và nội dung thông tin nhằm thao túng dư luận và những quan điểm sai lệch đối với đồng bào dân tộc dựa trên các phương tiện tiếp cận thuận lợi nhất. Ví dụ: "Chúng đánh tráo và đồng nhất khái niệm quyền dân tộc tự quyết là quyền của quốc gia - dân tộc với quyền của các DTTS để tuyên truyền, xuyên tạc nhằm làm cho đồng bào các dân tộc ngộ nhận rằng, quyền dân tộc tự quyết là quyền của riêng đồng bào các DTTS"⁽²⁾. Các nội dung trên MXH với nhiều âm mưu chống phá vai trò lãnh đạo tuyệt đối của Đảng với nhiều "lý sự" trắng trợn hòng lôi kéo những người thiếu hiểu biết, bất mãn ngộ nhận tin theo, đòi "đa nguyên, đa đảng" dưới nhiều hình thức và mức độ khác nhau. Nhiều thành phần tỏ ra "khách quan", "bảo vệ quyền lợi chính đáng" của người dân, "bênh vực dân" nên làm cho không ít người ngộ nhận tin theo⁽³⁾. Một số các Facebookers và một số tài khoản ẩn danh luôn nuôi dưỡng những nội dung tới người dùng mạng xã hội trong nước như "có nhiều đảng cạnh tranh mới là dân chủ", nhằm làm lu mờ đi mục đích của Đảng.

Mặc dù "lý lẽ" đã cũ rích, nhưng chúng vẫn không từ bỏ, luôn rêu rao rằng lý luận chủ nghĩa Mác - Lênin "đã sai lầm", "lỗi thời", "lạc hậu", thể hiện ở sự sụp đổ

của chủ nghĩa xã hội ở Liên Xô và các nước Đông Âu. Chúng dẫn ra các hiện tượng, hình thức, trái với bản chất đề mê hoặc, lôi kéo những người thiếu hiểu biết khoa học, như "lý sự" rằng: "đã kinh tế thị trường thì đâu còn là chủ nghĩa xã hội", "chủ nghĩa xã hội không phải là cái đích của loài người đi tới", "chủ nghĩa tư bản là trường cửu", Đảng Cộng sản Việt Nam và nhân dân Việt Nam "bảo thủ" duy trì con đường đi lên chủ nghĩa xã hội là "trái với quy luật", "không phù hợp với thời đại mới".

Để thực hiện âm mưu chống phá Việt Nam, các tổ chức phản động gia tăng các hoạt động truyền thông bằng nhiều phương thức nhằm kích động hận thù dân tộc, chống đối chính quyền và ly khai. Các tổ chức phản động như "Việt Tân", "Chính phủ quốc gia Việt Nam lâm thời", "Triều đại Việt" thường xuyên hoạt động chống phá Đảng, Nhà nước trong thời gian qua, nhất là tuyên truyền, kích động đồng bào DTTS. Việt Tân là tổ chức khủng bố với các hoạt động tuyển mộ, huấn luyện, chỉ đạo thành viên xâm nhập về Việt Nam kích động biểu tình, phá rối an ninh, bạo loạn, thủ tiêu, bắt cóc con tin; đưa người ra nước ngoài đào tạo, huấn luyện, tổ chức các khóa đào tạo, huấn luyện, tổ chức các khóa đào tạo trực tuyến về phương thức hoạt động khủng bố, phá hoại; phát tán lên mạng Internet hướng dẫn cách chế tạo bom xăng để phục vụ hoạt động khủng bố, phá hoại, ám sát. Thực tế ta đã bắt, xử lý một số đối tượng là thành viên Việt Tân phạm tội khủng bố như Nguyễn Quốc Quân, Nguyễn Thị Thanh Vân, Trương Leon.

Thủ đoạn hoạt động của tổ chức khủng bố "Chính phủ Quốc gia Việt Nam lâm thời" do Đào Minh Quân thành lập là triệt để lợi dụng mạng Internet, các ứng dụng, tiện ích của mạng xã hội, chúng tạo lập, duy trì các trang web, blog, địa chỉ email để tuyên truyền, lôi kéo người tham gia tổ chức; liên lạc, chỉ đạo thực hiện các hoạt động chống phá Nhà nước Việt Nam dưới nhiều hình thức như hoạt động khủng bố, phá hoại tư tưởng, rải truyền đơn kích động biểu tình, phá hoại nhân dịp các ngày lễ, tết của đất nước.

Triều đại Việt là tổ chức phản động do các thành viên cũ của tổ chức khủng bố "Chính phủ Quốc gia Việt Nam lâm thời" thành lập, do Ngô Văn Hoàng Hùng cầm đầu. Chúng đứng ra thành lập các Quân khu, các nhóm vũ trang mang tên Trung đoàn Tây Đô, Biệt động quân, Thủy quân lục chiến, Cảnh sát Đại

Việt, Không quân, Hải quân, hoạt động với phương châm "đốt sạch", "giết sạch", "phá sạch", "cuớp sạch" lấy cờ ngũ sắc làm quốc kỳ, thành lập các căn cứ tại khu vực biên giới Việt Nam - Lào - Campuchia để tuyên truyền kích động người dân xuống đường biểu tình, bạo loạn nhằm lật đổ chính quyền, chuyển vũ khí, vật liệu nổ vào phá hoại trong nước; hỗ trợ tiền, chỉ đạo số cơ sở trong nước mua sắm vũ khí, chế tạo bom, mìn hoạt động khủng bố phá hoại.

Trong những năm qua, thông qua nhiều kênh và hình thức tuyên truyền, chúng ta đã thi hành nhiều chính sách bảo vệ, phát huy quyền của người DTTS, giải tỏa kịp thời các thông tin xuyên tạc, sai lệch về vấn đề này tới các tầng lớp nhân dân, cộng đồng quốc tế, kiều bào ta ở nước ngoài. Đặc biệt, việc nước ta bảo vệ thành công Báo cáo quốc gia theo cơ chế kiểm điểm định kỳ phổ quát (UPR) chu kỳ III của Hội đồng Nhân quyền Liên hiệp quốc ngày 4/7/2019 tại Geneva (Thụy Sĩ) là minh chứng sinh động nhất khẳng định mạnh mẽ nỗ lực và thành tựu của Việt Nam trong việc bảo vệ và thúc đẩy quyền con người, trong đó có quyền của DTTS, được cộng đồng quốc tế ghi nhận, đánh giá cao; góp phần đấu tranh, phản bác các luận điệu xuyên tạc về vấn đề này đối với nước ta.

2.2. Sự cần thiết phải phát huy vai trò của các già làng, trưởng bản, người có uy tín vùng đồng bào dân tộc thiểu số trong đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch hiện nay

Sự cần thiết phải phát huy vai trò của các già làng, trưởng bản, người có uy tín trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số trong đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch hiện nay xuất phát từ những lý do chính sau đây:

Một là, xuất phát từ những hạn chế trong hoạt động truyền thông bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số hiện nay.

Ở vùng đồng bào DTTS hiện nay, truyền thông trực tiếp thông qua các cuộc họp cấp ủy, tổ chức đảng, HĐND, UBND, các đoàn thể nhân dân và sinh hoạt thôn, bản chưa thật sự là một kênh truyền thông chủ yếu, chưa kịp thời lồng ghép phổ biến những văn bản, nghị quyết của cấp trên đến cán bộ, người dân; hoặc nếu có thì nội dung cứng nhắc, phổ biến chiếu lệ, không có sức thuyết phục, dẫn đến hiệu quả truyền thông không cao. Đội ngũ tuyên truyền viên, báo cáo

viên khá đông đảo, nhưng chưa phát huy được vai trò trong truyền thông cơ sở, chất lượng truyền thông không cao, hoạt động truyền thông không được duy trì thường xuyên, còn đơn điệu và mang tính hình thức. Trình độ đội ngũ cán bộ truyền thông cơ sở chưa đáp ứng được yêu cầu của tình hình mới, đặc biệt là trong điều kiện phát triển của công nghệ thông tin, Internet, mạng xã hội. Công tác truyền thông đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, chống âm mưu "diễn biến hòa bình" của các thế lực thù địch ở các vùng DTTS còn thụ động, thiếu sắc bén, thiếu thuyết phục. Việc truyền thông nêu gương điển hình, nhân tố mới, gương người tốt, việc tốt chưa đủ sức mạnh lôi cuốn, cổ vũ quần chúng. Trong khi đó, việc kiểm tra, đánh giá tác động của công tác truyền thông qua đội ngũ già làng, trưởng bản, người uy tín... đến người DTTS chưa đồng bộ, không thường xuyên. Việc thực hiện thông tin hai chiều và nắm bắt dư luận, dự báo tình hình, định hướng nội dung truyền thông chưa kịp thời, còn bị động, lúng túng. Việc phổ biến, tuyên truyền các văn bản chỉ đạo, điều hành của cấp ủy, chính quyền, đoàn thể xã, đặc biệt là thông tin liên quan trực tiếp đến quyền và lợi ích của người dân chưa được quan tâm đúng mức. Nội dung trên bằng rôn, khẩu hiệu hô hào chung chung, địa điểm đặt bằng rôn, khẩu hiệu chưa phù hợp, hình thức, màu sắc khẩu hiệu, áp phích chưa thu hút được sự chú ý, nên ít tác động đến nhận thức của người DTTS.

Thứ hai, xuất phát từ vai trò tích cực của các già làng, trưởng bản, người có uy tín trong công tác truyền thông bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái thù địch ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số thời gian qua

Có nhiều chủ thể truyền thông trực tiếp ở vùng DTTS, tuy nhiên, theo kết quả khảo sát đánh giá của đề tài khoa học cấp Nhà nước⁽⁴⁾ về mức độ tham gia và hiệu quả của từng chủ thể thì trong số 19 hình thức được khảo sát, *hoạt động của Già làng, Trưởng bản* đạt số điểm cao nhất (2,88/5); của *Cán bộ, Bộ đội, Công an, Giáo viên, Báo cáo viên, Tuyên truyền viên* cao thứ hai (2,82 điểm); của *Người có uy tín* cao thứ ba (2,77 điểm). Điều đáng ghi nhận là bà con rất ít khi tiếp nhận thông tin từ các chủ thể không chính thống của người nước ngoài, *tổ chức quốc tế* (1,63 điểm) và của các *cá nhân, tổ chức đối lập, phản động* (chỉ 1,54 điểm). Nghĩa là các hình thức truyền thông đòi hỏi kinh phí, thời gian và sự phối hợp của nhiều người sẽ khó

thực hiện hơn. Và bà con vẫn tin tưởng vào các nguồn thông tin chính thống của Nhà nước; không muốn và không nghe thông tin từ các lực lượng thù địch. Vấn đề đặt ra là, các địa phương cần đa dạng hóa các hình thức truyền thông, phát huy thế mạnh của từng hình thức, phương tiện để kịp thời chuyển tải thông tin bổ ích, thiết thực đến bà con, giúp họ yên tâm làm ăn và tích cực tham gia bảo vệ an ninh quốc phòng và trật tự an toàn xã hội. Thực tế cho thấy, phương thức truyền thông trực tiếp tại cộng đồng như: thăm hộ gia đình, tư vấn, thảo luận nhóm, tổ chức họp, sản xuất và tổ chức biểu diễn tiểu phẩm sân khấu, tổ chức sự kiện cụ thể như thông tin lưu động tại chợ phiên, bản làng □ đối thoại ở vùng dân tộc là phù hợp và hiệu quả hơn so với truyền thông gián tiếp qua truyền thông đại chúng.

Ở vùng DTTS, rào cản lớn nhất đối với công tác truyền thông trực tiếp chính là ngôn ngữ. Trong cộng đồng các DTTS, vẫn còn khá nhiều người, nhất là người lớn tuổi không nói được tiếng Việt. Vì vậy, các cơ quan báo chí truyền thông của tỉnh như đài phát thanh - truyền hình có các kênh phát *tiếng một số dân tộc có dân số đông* ở địa phương; báo của nhiều tỉnh thường định kỳ có một số chuyên đề in bằng tiếng DTTS. Tuy nhiên, do nhiều nguyên nhân, *vẫn còn một bộ phận người DTTS* không thể tiếp cận thông tin BCTT. Ngoài ra, tổ chức gia đình và trình độ học vấn của người DTTS có ảnh hưởng rất lớn đến truyền thông. Một số DTTS theo chế độ mẫu hệ (như Ê đê, Mnông ...), người phụ nữ làm chủ gia đình, thường thay mặt gia đình tham dự các cuộc họp ở thôn buôn, tham gia các chương trình, dự án của Nhà nước tại địa phương. Do trình độ nhận thức, học vấn hạn chế nên những người phụ nữ không dễ dàng nắm bắt, hình dung và hiểu được nội dung các chủ trương, chính sách để truyền đạt lại cho chồng, con. Vấn đề đặt ra là các chủ thể phải tăng cường các hình thức truyền thông trực tiếp, đến từng gia đình để truyền thông. Để làm được điều này, nhất định phải phát huy vai trò tiên phong của lực lượng già làng, trưởng bản, người có uy tín trong cộng đồng.

3. Một số giải pháp tiếp tục phát huy vai trò của các già làng, trưởng bản, người có uy tín vùng đồng bào dân tộc thiểu số trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác quan điểm sai trái, thù địch trong thời gian tới

Để phát huy hơn nữa vai trò của các già làng,

trưởng bản, người có uy tín vùng đồng bào dân tộc thiểu số trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong thời gian tới, cần tập trung vào những giải pháp chính sau đây:

Một là, nâng cao nhận thức của người có uy tín trong cộng đồng (già làng, thầy mo, thầy cúng, nhà sư...) về vai trò của công tác truyền thông trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng và động viên, khuyến khích lực lượng này tham gia một cách chủ động, tích cực vào công tác này. Cần thường xuyên tổ chức các cuộc gặp gỡ, động viên bằng vật chất và tinh thần với lực lượng này để họ có điều kiện trao đổi về các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước. Khi họ hiểu rõ, tin tưởng vào mục tiêu tốt đẹp của các chính sách đối với đồng bào, sẽ có cách giải thích để bà con hiểu và làm theo. Định kỳ tổ chức các lớp tập huấn cho những người có uy tín về các nội dung, chủ đề liên quan đến cuộc sống của bà con, đến phương pháp, cách thức truyền thông để họ áp dụng ngay vào thực tiễn. Người có uy tín cũng cần được cấp phát các loại báo chí, các phương tiện truyền thông (tivi, radio), để họ nhanh chóng tiếp cận thông tin mới. Khi người có uy tín hiểu rõ sự quan tâm đặc biệt của Đảng và Nhà nước đối với đồng bào vùng DTTS, sẽ nâng cao trách nhiệm, gương mẫu đi đầu thực hiện các phong trào ở địa phương, rồi tuyên truyền, vận động bà con các dân tộc làm theo.

Hai là, đổi mới cơ chế, chính sách nhằm động viên và phát huy vai trò của già làng, trưởng bản, người có uy tín vùng đồng bào dân tộc thiểu số trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng hiện nay

Cần có cơ chế, chính sách phát huy vai trò của người có uy tín (được người dân bản làng bầu chính thức hàng năm) trong công tác truyền thông ở vùng DTTS. Theo Quyết định số 12/2018/QĐ-TTg ngày 06/3/2018 của Thủ tướng Chính phủ, người có uy tín được hưởng các chính sách về hỗ trợ thông tin, báo chí, chăm lo thăm hỏi nhân dịp lễ tết. Tuy nhiên, để người uy tín trở thành chiến sĩ tiên phong trong đội ngũ truyền thông, họ cần phải được bồi dưỡng các kỹ năng truyền thông, để hoạt động truyền thông ngày càng hiệu quả, đi vào chiều sâu. Ở mỗi vùng DTTS có những người rất có uy tín trong cộng đồng: thầy mo, thầy cúng ở vùng Tây Bắc, nhà sư ở vùng Tây Nam Bộ, thầy lang, cha đạo ở vùng Tây Nguyên. Cán bộ cơ sở nên vận

động và phối hợp với họ để họ tham gia truyền thông, lồng ghép các hoạt động để tuyên truyền, phổ biến chính sách của Đảng và Nhà nước đến người dân. Cần tăng cường công tác tuyên truyền miệng thông qua đội ngũ cán bộ cơ sở, người có uy tín, các vị chức sắc tôn giáo, sư sãi, thầy cúng, thầy mo, quan tâm, chăm lo, giúp đỡ nhiều hơn đội ngũ này cả về vật chất và tinh thần, tạo mọi điều kiện để người có uy tín tham gia nhiều hơn, tốt hơn vào công tác truyền thông. Hàng năm, nhân các dịp lễ, tết, Mặt trận Tổ quốc các cấp phối hợp với các tổ chức thành viên tổ chức đi thăm, chúc mừng, tặng quà các vị sư sãi, và người có uy tín, gia đình có công cách mạng. Bên cạnh đó, cũng cần thường xuyên sơ, tổng kết rút kinh nghiệm, củng cố, nhân rộng các mô hình truyền thông hay, điển hình tiên tiến; kịp thời biểu dương, khen thưởng tập thể, cá nhân có thành tích xuất sắc để động viên, thúc đẩy phong trào.

Ba là, cần phối hợp các lực lượng trong công tác truyền thông trực tiếp ở vùng dân tộc thiểu số để nâng cao hiệu quả công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, phát huy hiệu quả hơn vai trò của các già làng, trưởng bản.

Có một thực tế là, đội ngũ những người làm công tác truyền thông trực tiếp, không chuyên ở vùng DTTS thường là những người có trình độ học vấn cao, hoặc có uy tín trong cộng đồng. Họ có thể là cán bộ thuộc hệ thống chính trị cấp xã, hoặc người bản địa trong thiết chế tự quản cổ truyền, hoặc là người miền xuôi lên công tác có thời hạn (như giáo viên, y sĩ, bộ đội biên phòng, công an...). Mặc dù không chuyên nhưng đây là đội ngũ đóng vai trò vô cùng quan trọng trong hoạt động truyền thông vùng DTTS. Hàng năm nên tổ chức cuộc họp các già làng, người uy tín, trưởng thôn, các cộng tác viên truyền thông để tổng kết, rút kinh nghiệm, đồng thời tập huấn, hướng dẫn kỹ năng truyền thông, thuyết trình cho họ. Cũng theo kết quả khảo sát của đề tài khoa học cấp Nhà nước, gần 30% công chúng tiếp nhận thông tin thông qua người thân, hàng xóm, do vậy cần nâng cao dân trí cho những người có uy tín để họ tuyên truyền chính sách. Mỗi thôn bản phải có 1-2 người là hạt nhân truyền thông, là người hiểu biết, thông thạo tiếng phổ thông và tiếng dân tộc để phổ biến, giải thích cho cộng đồng chủ trương, chính sách mới. Những người lớn tuổi, có uy tín được đồng bào tin và nghe theo. Họ còn là chỗ dựa quan trọng của cấp

uy, chính quyền các cấp trong tuyên truyền, vận động đồng bào. Thông tin lan tỏa trong cộng đồng thông qua đội ngũ cộng tác viên truyền thông sẽ đến được với những người không biết chữ, ít xem tivi, nghe đài. Kết quả khảo sát cũng cho thấy, truyền thông trực tiếp vẫn có hiệu quả nhất, được bà con dễ dàng đón nhận nhất trong các phương thức truyền thông. Người DTTS thường thật thà, chất phác, vì không có điều kiện tìm hiểu, so sánh kiểm chứng thông tin, họ tin vào những điều mà những người họ kính trọng, yêu mến nói, vì vậy, cần xây dựng cho được đội ngũ những người làm công tác truyền thông trực tiếp, tôn trọng và đề cao trách nhiệm và vai trò của họ trước cộng đồng để họ phấn đấu, học hỏi để nâng cao trình độ, kỹ năng truyền thông. Tuyên truyền nâng cao nhận thức cho họ về tầm quan trọng của công tác truyền thông trong quá trình thực hiện chính sách, đổi mới nâng cao chất lượng cuộc sống của đồng bào.

Như vậy, để làm tốt công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, công tác truyền thông phải xác định là mũi nhọn, tuy nhiên truyền thông phải làm sao *giúp đồng bào DTTS nhận diện được âm mưu* của các thế lực thù địch, phản động và những kẻ cơ hội chính trị, qua đó làm thất bại mọi thủ đoạn của chúng nhằm tẩy não làm chuyển hóa tư tưởng, gây ra lệch lạc trong suy nghĩ và hành động, dẫn tới quá trình tự diễn biến của đồng bào DTTS./

(1) Trần Ngọc Ngân, Đỗ Văn Kiên, (2016), *Phòng, chống âm mưu, thủ đoạn chia rẽ, phá hoại khối đại đoàn kết dân tộc ở nước ta hiện nay*, Tạp chí Nghiên cứu Dân tộc, tr.19.

(2) Báo Công an Nhân Dân, 05/08/2019, *Chống diễn biến hoà bình*. <http://cand.com.vn/Chong-dien-bien-hoa-binh/Nhan-dien-thu-doan-loi-dung-quyen-cua-nguoi-dan-toc-thieu-so-de-chong-pha-che-do-556056/>.

(3) Hà Linh, (2019), *Nhận diện những phương thức, thủ đoạn, biểu hiện chống phá mới của các thế lực thù địch trên lĩnh vực tư tưởng, lý luận hiện nay*, Tạp chí Đảng cộng sản http://www.tapchicongsan.org.vn/tin-dau-tranh-phan-bac-luan-dieu-sai-trai-thu-dich/-/asset_publisher/s5L7xhQiJeKe/content/nhan-dien-nhung-phuong-thuc-thu-oan-bieu-hien-chong-pha-moi-cua-cac-the-luc-thu-ich-tren-linh-vuc-tu-tuong-ly-luan-hien-nay.

(4) Đề tài khoa học cấp nhà nước: Truyền thông ở vùng dân tộc thiểu số, thực trạng và giải pháp mã CTDT 31.18/16-20.